

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrise
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emericch Lesner.
Helmuth Schalk. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 8. a o
seriă 10 or. s'au 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 23)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țintra și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. s'au 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 124.—Anul LXI.

Brașov, Duminică 7 (19) Iunie.

1898.

Se n'ceteze odată nepăsarea!

Am urmărit și urmărim cu cel mai mare interes mișcarea în sinul învățătorimei noastre, căci cine este mai mult chemat a lucra pentru cultura națională a poporului nostru, pentru deșteptarea și înaintarea lui, decât nu dascălul român?

Unul dintre promovătorii cei mai puternici ai legăturilor spirituale și frățesci și ai solidarității în lupta pentru cultura poporului între învățători sunt fără îndoială reuniunile, cunoscute la noi sub numirea de reuniuni învățătorești.

Asemenea reuniuni s'au înființat la noi mai multe sub scutul autonomiei bisericesci-scolare, d'ér nici până azi nu putem țice, că numărul lor ar fi îndestulitor și complet. Sunt încă ținuturi mari locuite de Români, ca de exemplu Bihorul, unde nu se află nici o reuniune de învățători.

Mai de mult ne plângeam adese-ori, că tocmai în archidieceasa Blășiului nu esista nici o reuniune de învățători cu un cerc mai estins de activitate, afară d'ora de una ori două reuniuni locale, cari p'ote că tocmai fiind așa de restrinse în cercul lor de activitate, abia dedeau un semn de viață.

Abia înainte cu un an s'a înființat și pentru archidieceasa înțregă a Blășiului o reuniune învățătorească cu sediul în Blăși. Iși luase un frumos avânt această reuniune și priveam cu frumoase speranțe la viitorul ei dezvoltare.

Din raporturile însă, ce le primim despre adunările parțiale ale reuniunii, ce se țin peste an în diferitele protopopiate, vedem cu părerile de rău, că cauza salutară a întrunirilor învățătorești nu intimpină din partea publicului nostru sprijinul, de care are lipsă și fără de care nu p'ote înainta.

Este îndeosebi foarte dureros, că neinteresarea, de care vorbim, se arată chiar și din partea preoților, cari ca directorii scolari, ce sunt, pe

basa organizației scolare confesionale, au o deosebită îndatorire de-a urmări cu cea mai mare atențiune și simpatie mersul reuniunilor de învățători. Cu drept cuvânt se întreba unul din raportorii noștri, din protopopiatul Biei: „Ore noi învățătorii nu suntem vrednici să fim ascultați și secundați în afacerile noastre de directorii noștri scolastici?“

Și întrebarea o vom afla foarte la loc, decât vom avé în vedere, că la adunarea din Maiu a. c. a învățătorilor din acel protopopiat n'a luat parte nici un preot, nici măcar preotul local. Vom afla foarte îndreptățită și afirmarea lui, că neajutându-se reciproc preoții și învățătorii, vor rămâne tot în starea cea vechiă și pr'ogresul va fi de tot neînsemnat și incet, pe când alte popore înainteză cu pași uriași pe terenul școlar.

Nu mai puțin întristătoare ni-se pare și constatarea, că nu s'a făcut încă nimic pentru a înființa o bibliotecă cor'espunzătoare, de care are lipsă neapărată o ast-fel de reuniune. Așa cevași n'ar trebui să fiă, pentru-că nimic nu scusă nepăsarea și întrelăsarea în ast-fel de cestiuni, unde cu puțin zel și cu puțină energie se pot dobândi rezultate cel puțin pe jumătate mulțămitoare, ér cu adevărată însuflețire se pot face chiar minuni.

Dér despre acestea și multe altele de felul acesta, cari ating sfânta cauză a culturii noastre naționale, ni-se va da ocaziune de-a vorbi mai pe larg. Pentru astăzi încheiăm d'orînd, ca să înceteze odată nepăsarea, care ne împedecă în dezvoltarea noastră, și să pășim cu curaj și însuflețire la faptele, dela cari at'ernănu numai progresul, d'ér chiar și existența noastră națională.

In amintirea Metropolitului Șaguna.

Peste ęce zile se împlinesc 25 de ani, dela m'ortea neuitatului Archiepiscop și Metropolit Andreiu Baron de Șaguna. Din incidentul acesta bi-

serica română gr. or. din Transilvania și Ungaria a decis, precum scim, să facă s'erbări bisericesci prin parastase și cuvântări acomodate.

Escelența Sa Metropolitul Miron Romanul a adresat către clerul și poporul ortodox din archidieceasa transilvană un Apel, în care se arată în deosebi modalitățile de urmat la această serbare. Publicăm mal jos acest Apel, ce l'am primit astăzi.

Dér nu numai în archidieceasă, ci și în diecesele Aradului și Caransebeșului se fac pregătiri pentru serbarea memoriei metropolitului Șaguna. Episcopii dela Arad și Caransebeș au dat circulare către cler, prin cari obligă pe preoți să facă cunoscut poporului înainte cu o săptămână, că Duminică în 14/26 Iunie se va serba aniversarea de 25 de ani a m'ortii marelui Arhiepiscop.

Nr. 4350 Pres.

A P E L

cătră clerul și poporul ortodox din archidieceasa Transilvaniei.

Iubit cler și popor!

Congresul nostru național-bisericesc în sesiunea sa ordinară din anul trecut 1897 sub Nr. prot. 89, a decretat următoarele: „Considerând, că meritele și virtuțile bisericesci-scolare ale în veci pomenitului arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna constituiesc un neperitor izvor de pietate pentru totă suflarea românească din metropolie: Consistoriul metropolitan se însărcinează a lua la timp toate măsurile de lipsă, ca aniversarea a 25-a dela m'ortea marelui arhiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna să se serbeze în înțrega noastră metropolie, într'un mod cât se p'ote mai demn“.

În urma acestei decretări, consistoriul metropolitan a adresat consistoriului nostru archidiececan la 11 Novembre 1897 sub Nr. 309 o cercare pentru „a dispune, ca în Duminica precedentă aniversării, adecă în 14/26 Iunie 1898, să se oficieze

în toate bisericile un parastas împreună cu o cuvântare comemorativă, potrivită pentru popor, despre însemnătatea zilei, și solemnitate școlară“.

Luete acestea la cunoscință cu viu consimțământ și din partea sinodului nostru archidiececan din anul curent sub Nr. prot. 23 și publicate la timp și prin diare, consistoriul archidiececan este convins pe deplin, că clerul și poporul nostru va serba și numai din propriul său îndemn aniversara acum de un p'etrar de secol dela m'ortea neuitatului său arhipăstor, regenerator al vieții noastre bisericesci; ca totuși pietatea către memoria Aceluia să se exprime pretutindenea în același timp și în cea mai bună armonie, află de bine consistoriul a da publicului nostru unele manuduceri, precum urméză:

1. Fiind-că aniversara m'ortii fericitului arhiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna, adecă 16/28 Iunie, în anul acesta cade pe o zi de lucru, când mulțimea credincioșilor noștri este mult ocupată cu economia câmpului: serbarea generală a acestei zile de tristă memorie, acum ca aniversara a 25-a, conform celor dispuse dela metropolie pentru înțregă provincia noastră metropolitană, are să se facă în toate comunele bisericesci din archidieceasa noastră în Duminica premergătoare, adecă 14/26 Iunie a. c., având să culmineze aceea în celebrarea unui parastas solemn pentru sufletul marelui bărbat al bisericii și națiunii noastre, care să urmeze după terminarea Santei Liturgii.

2. Celebrarea acestui parastas preoțimea să o anunțe poporului în biserică cu opt zile mai înainte, eventual și în alt mod și timp, pentru a se da actului următoriu o publicitate cât mai mare; ér comitetele parochiale să se întrunesc numai decât pentru a arangia până la amănunte solenitatea parastasului în modul cel mai cuviincios, unde li se recomandă între celelalte pregătiri cu colivă, lumină și cu pomene simbolice, încă și posibila aducere aminte în faptă de sărăcimea locală, care și ea să aibă ocaziune de a-se alătura la meditațiunile pioșe ale celor mai cu stare.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ceva despre Pinteia vitézul.

De Ion Pop Reteganul.

V.

Etă și unele legende din viața acestui erou național. La locul înțaiu punem: „Horea lui Pinteia Vitézul“, după cum am scris-o dela Cupșa Vasilie din Strimbu, cum o aflăm și în „Gutinel“ și în „Noptile Carpatine“ ale lui Drăgescu:

Horea lui Pinteia Vitézul!

I.

Frunță verde de seacă,
C'olea despre primăveră
Când se 'mbracă codrii éră,
A eșit Pinteia afară;
A lăsat cetății și sate,
Ce sunt pline de păcate,
Și s'a tras în codrul verde,
Unde trailul lin se pierde.
Colo jos în codrul verde
Ce cumplit foc se mai vede!

Lângă el Pinteia ședea
Și cu soții lui vorbia,
Vorbă și se sfătuia.
Ei erau până 'n cinc-șeci
Și frigeau, vre-o trei berbeci,
Nu-i frigeau precum se frige,
Ci-i întorceau în cărlige,
In cărlige și 'n belciuge,
Să le fie carnea dulce.
Când berbecii se frigea
Și cina când se gătea,
Pinteia la soții se 'ntorcea
Și din gură le grăia:
— Fraților, f'ertaților,
Stau să mor, așa-mi e dor!
Merge-ți căți-va 'n Baia-mare,
Aduceți pâne și sare,
Și-apoi căți-va 'n Baia-mică,
Și-aduceți vin și palincă,
Să ne facem voiă bună,
Să petrecem împreună!
Un voinic mai tinerel,
Și 'ntre soții mai vitejel,
Oblu 'n sus s'a ridicat
Și ast-fel a cuvântat:
— Ascultă, Pinte voinice,
Noi la Baia nu ne-om duce,

Căci viața încă-i dulce,
Dér de-o și fi să pornim,
Cei mai bravi să ne 'nsoțim;
Ș'atunci apoi vom pleca,
Decă din tine-om afla
M'ortea ta din ce va sta?
— Fraților, f'ertaților,
Din mine puteți afla,
Că m'ortea mea înc'o sta:
Din trei fire de grâu sfânt,
Dintr'un plumb micuț d'argint,
Bine 'n pușcă îndesat
Și la peptu-mi așintat.
Când f'ertații aușiră,
Armele și-le gătiră
Și pe cai că se suiră,
Cătră Baia se pomiră.

II.

Când la Baia s'arătară,
P'orta 'nchisă o aflară,
Și cu bărdii dădură 'n p'ortă,
De se sparse 'n ęce t'otă,
Și în Baia ei intrară,
Pe la nobilii se băgară,
După vin, pâne și sare,
Ca să ducă de m'ancare.

Dér ei bea și-și petrecea,
Iute séra le trecea,....
Când pandurii 'nțelegea,
Cum-că Pintenii a vinit,
După ei au si pornit,
Și 'năuntru ei intrară,
Și de arme-i despoiară,
Și ca nodul îi legară.
— Fraților, pandurilor,
Dați-ne voi nouă pace,
Că nimica n'om mai face,
Dér de ne duceți la m'orte,
Vai și-amar de-a v'ostrea s'orte!
Dér pandurii răspunde:
— De aici voi nu ve-ți scăpa,
Pân' de scire nu ni-ți da
M'ortea Pintii 'n ce va sta?

— Fraților, pandurilor,
Dela noi puteți afla,
Că m'ortea Pintii va sta
Din trei fire de grâu sfânt
Și dintr'un plumb mic d'argint,
Tare în armă îndesat,
Și la pieptu-i așintat!
Dér pandurii nu-i lăsară,

3. Preoțimea parochială se țină la ocaziunea parastasului o cuvântare comemorativă despre însemnătatea Țilei acomodată priceperii poporului; ȳr învățătorii școlilor noastre confesionale se adune pe toți școlarii din loc după terminarea parastasului, la școala locală, unde pe lângă asistarea fruntașilor comunei bisericesci, eventual și a altora se le țină la cuprinderea lor o disertațiune scurtă, prin carea se se impune cât mai adânc în sufletul lor memoria marelui arhieru și bărbat al națiunii; apoi se esecute cu școlarii o cântare bisericescă acomodată, seu o compozițiune ocazională. Cuvântările, disertațiunile și întreg arangamentul festivității are se fie lipsit de ori-ce colorit politic. Pentru înlesnirea preoțimei parochiale, se trimite la fie-care oficiu parochial câte un exemplar din cuvântarea panegirică, compusă anume pentru această ocaziune de asesorul consistorial, protoereul Zacharia Boiu.

4. Institutul archidieceșan seminarial pedagogico-teologic din centru în ziua parastasului, în orele de cătră seră, conform dorinței sale, va duce în deplinire o festivitate comemorativă domestică, cu participarea publicului din afară, prin cântări și discursuri ocazionale, cari se ridice și întărescă și mai mult în sufletul corpului didactic, al elevilor seminariali și al participanților memoria bărbatului, căruia cu deosebire și acest institut are a mulțami în cea mai mare parte întemeerea și organizarea sa.

5. Decă, fiă din lipsa de preot local, fiă din altă ore-care causă, parastasul nu s'ar puté oficia în ziua defiptă mai sus: acela se se țină în Dumineca proximă; și decă s'ar întâmpla, ca parochul, având se celebreze Santa Liturgia în altă comună, n'ar puté duce în deplinire Liturgia și în cealaltă parochie: el este autorizat a celebra parastasul ocazional în cea din urmă și fără Liturgie.

6. Afară de parastasul solemn și de festivitățile școlare, delinate în punctele precedente, consistoriul archidieceșan află de bine a-se arangia în biserică cea mare din Rășinari, lângă care e situată cripta cu osămintele fericitului archiepiscop și metropolit Andreiu Baron de Șaguna, un parastas de un calibru mai mare întru memoria aceluia la 25 de ani dela mórtea lui și acesta în însa-și ziua mórții, adecă Marți în 16 (28) Iunie a. c. cu participarea publicului, care având simțul nobil și posibilitatea de a-se presenta, se va aduna din diferitele părți ale provinciei noastre metropolitane la acel parastas, pentru a căruia arangiere în toate amănuntele este denumită o comisiune consistorială, care se se pună în conțelegere cu comitetul parochial din Rășinari, având se premérgă și parastasului acestuia celebrarea sântelilurgii după tipicul Țilei.

ȳtă modul cum posteritatea, ge-

nerațiunea de astăđi, plină de grațitudine, doresc a serba memoria celui mai mare în fapte și mai demn de nemurire bărbat al bisericii și națiunii noastre ortodoxe romăne, la împlinirea unui pătrar de secol dela précurunda și pentru toți fiii bisericii noastre adânc deprimatórea lui mórte! Apelez deci la simțul bun bisericesc și național al publicului nostru, cler și popor archidieceșan, pentru a-și face sémă cu însemnătatea aniversării iminente a Țilei, în care fisicesce ne a părăsit pentru totdeuna, biruit de bólă acela, care ni-a fost până a trăit, tária și lumina noastră, dér al căruia suflet va rămâné pentru totdeuna cu noi, ca obiect de admirațiune și model de imitat în viața noastră publică-bisericescă.

Fiă, ca momentele festive, pentru cari ne pregătim, se ne unescă pe toți și mai strins în credință, speranță și iubire, pentru-ca întăriți cu acestea, se putem promova cu rezultate mulțamitóre binele comun sub nimbul marelui și neuitatului nostru arhieru Andreiu Baron de Șaguna!

Sibiu, 1/13 Iunie, 1898.

Miron Romanul m. p.,
archiepiscop și metropolit.

Revista politică.

Săptémăna acesta nu s'a petrecut ceva mai de sémă înăuntru țerii. Spiritele între Ungurii, cari fac politica înaltă, au fost mai mult puse în mișcare de pertractările celor două comisiuni pentru *voitá*, pertractări, cari au ținut în Viena mai multe Țile. Din cele ce au resuflat prin gazetele unguresci, acestea pertractări n'au dus până acum la nici un sfârșit bun; cei din Austria au cerut mai mult la cheltuelile comune dela Ungurii, decât aceștia sunt induplecați se dea. Se vor mai face, cei drept, încercări de a-se ajunge la o învoială în această importantă cestiune, rádejde însă nu prea este, ca lucrurile se pótă fi întocmite și pe voia Austriacilor și pe voia Ungurilor.

Dieta din Peșta își continuă încă desbaterile. Tocmai acum sunt la ordinea Țilei nisce proiecte ale guvernului asupra dărilor de consum, pe cari majoritatea le a și primit în améndoué desbaterile. Opoziția ungurescă a combătut aceste proiecte din răspuțeri, fiind-că după a ei părăre, prin ele se dá guvernului im-

puternicirea de-a încheia pactul economic și cu o Austriă absolutistă.

Se crede, că dieta își va isprăvi lucrările acestei sesiuni în săptémăna acesta și că va lua vacanță până la Septemvre.

In cealaltă parte a monarchiei, în Austria, săptémăna acesta a adus o mai surprindere. Pe ziua de Marți, era se se deschidă parlamentul. Din toate părțile așteptau cu mare încordare ședința de Marți, în care ministrul-președinte Thun avea se răspundă la interpelețiunea asupra disolvării consiliului comunal din Graz. In loc de ședință însă a urmat fără de veste închiderea și amânarea parlamentului din Viena printr'o hotărare prea înaltă a monarchului. Deși amânarea acesta a fost neașteptată, totuși ea n'a mirat pe nimeni. Ce era se și facă contele Thun? Desbateri liniștite în parlament nu p'tea se mai aștepte, în urma purtării Germanilor radicali opoziționali, cari de nenumérate ori au spus'o guvernului, că parlamentul nu va puté lucra nimic, până când nu vor fi retrase ordonanțele de limbă. Amânarea acesta a nemulțamit partidele din majoritate, cari véd în ea o retragere a contelui Thun dinaintea falangei obstructioniste a Germanilor. Pe acești Germani, firesce, amânarea i-a imbucurat, ea le mâuă și mai multă apă pe móră și-i face se cэрă cu tot mai mare putere retragerea ordonanțelor.

Tóte partidele din parlament au dat manifeste cătră alegători. Partidele din dreapta, seu ale majorității, declară în manifestul lor, că au făcut tot ce s'a putut ca lucrurile se nu ajungă aici, au suferit toate atacurile îndreptate în contră-i, ȳr acum nu póte decât, consecuent atitudinii sale, se declare, că va aduce și în viitor toate jertfele pentru scopul urmărit de guvern de a-se restabili o activitate parlamentară priinciosă. — Partidele minorității cer toate în manifestele lor retragerea ordonanțelor de limbă.

Astfel stau trebile în Austria.

In Francia s'a întâmplat, că guvernul de până acum, în fruntea căruia se afla Méline, și a dat dimisia. Pricina dimisiunii este, că republicanii radicali au cerut guvernului se facă politică de reforme curat republicană și democratică, spriginindu-se numai pe o majoritate curat republicană. In sensul acesta a propus un adaus la ordinea de Ți re-

publicianul Ricard, pe care camera, cu toate protestările ministrului președinte Méline, l'a primit cu majoritate de 40 voturi. In urma acesta guernul și-a dat dimisia. — Noul ministeriu nu s'a constituit până acum. Printre candidatii la presi-denția ministeriului se amintesc senatorii Peytral și Freycinet, apoi Ribot, Dupuy și Sarrien.

In marea împărăția nemțescă, Germania, se fac tocmai acum alegerile pentru parlamentul din Berlin. Sunt cunoscute până ađi 79 rezultate. Aleși au fost 2 conservatori, 2 din partida așa numită a imperiului, 42 din partida centrului, 1 național-liberal, 21 social-democrați și 1 Elsațian; vor fi 24 alegeri suplimentare. Social-democrații desvóltă mare activitate pentru a căștiga cât mai multe mandate.

In 16 l. c. parlamentul Italiei a avut o ședință fórté însemnată. Ministrul-președinte Rudini a prezentat pe membri noului seu cabinet, declarând tot-odată, că guvernul află de lipsă a înainta parlamentului nisce proiecte de legi, cari au de scop apărarea societății și îmbunătățirea raporturilor economice. In sensul acestei declarații ministrul-președinte Rudini presentă proiectul, care cuprinde măsurile de luat în interesul susținerii ordinii publice. Prin acest proiect guvernul este imputernicit a publica starea de asedi și până la aducerea unei legi; primesce deosebite imputerniciri cu privire la regulamentarea presei; se declară, că societățile odată disolvate, nu se mai pot reconstitui; alegerile administrative se amână până la 1899; guvernul primesce imputernicirea, ca persoanele militare, cari stau în serviciul căilor ferate, a poștei și telegrafului, se fiă chiămate sub arme, ori când ar cere trebuința. Afară de acest proiect guvernul mai așterne camerei proiectele despre: apărarea serviciului public; modificarea legii de presă, în temeiul căreia Țiarele pot fi oprite timp de 6 luni; mai departe proiectul despre reuniuni; proiectul modificării legii învățământului etc.

Președintele consiliului de miniștri cerú apoi discuțiune asupra politice generale a cabinetului.

Scirile despre rășboiul dintre Spania și America nu ne infățișeză de loc icóna adevérată a celor ce se petrec la Cuba și la insulele Fi-

Sé mai ies' odat' afară,
Pun în armă grău d'ál sfânt
Și plumbuțe de argint,
Și-o mulțime se 'nsoțiră
Cătră Pinte se porniră.

III.

Trei césuri acum trecuse,
De când bravii lui se duse,
Pinte lângă foc rămase,
Și somnul, cum il luase,
Un vis réu el a visat,
Singur de s'a minunat:
Par'că sabia cea nouă
'I se rupse oblu'n două;
Par'că sabia cea veche,
'I se rupse la ureche,
Și din vis s'a spăimântat
Cât fi 'ndată deșteptat!

— Frașilor, fěrtașilor,
Dise Pinte șoșilor,
Dér întors'au soșii ȳră?
Réu mé tem, ca se nu piéră!
Ceialalt' atunc' grăiră:
— Cine scie ce pățiră,
ȳcă mieđul nopții vine,
Și din ei 'nu 'ntórnă nime.

Pinte calul și-l gătia
Și de loc încăleca,
Și când calul și-l porni
Până 'n Baia nu-l oprí.
Prin cetate când intra
Fluera și asculta
Dór de soșii lui va da,
Că fěrtașii-l cunoscea
Pinte când le fluera!..
Déră soșii nu s'arată,
Ci o cétă neașteptată
De pandurí din Baia mare,
Ce era la priveghiare,
Dóră Pinte va veni,
Cu ai se de a-se întélmi?!
Când pe Pinte il védură,
Toți în cale îi stétură
— Dă-te Pinte acu legat,
Că de nu vei fi pușcat
Cu trei fire de grău sfânt,
Cu plumbuțe de argint!
— Ba, ȳeu, că eu nu m'oi da,
Sé sciu chiar că n'oiú scăpa,
Și mai bine voiú muri,
Că fěrtașii mei v'au spus.
De v'au spus, ca ei se scape,
Peste țeri și peste ape,

Dómne-atunc' 'i poți ierta
Și pe mine-a mé certa!
De v'au spus, ca se mé vëndă
Și pandurii se mé prinđă
Dómne, atuncia tu se-i bați
Că nu-s frași adevérati!..
Frașilor, pandurilor,
Spuneți voi și domnilor,
Că legat, eu nu m'am dat,
Ci vítéz, că m'am luptat,
Ca se sciu, că de prunc mic,
Pân' la mórte am fost voinic.

Și când arma și-o golesce,
Pe pandurí mi-i tăvălesce,
Și când scóte sabia nouă,
'I se rumpe tocma 'ndoué,
Și când scóte sabia veche
'I se rupe la ureche.
Atunc' plumbul de argint
Și trei fire de grău sfânt —
L'au aruncat la pământ.
Pieptul lui bucăți se frânge,
Cât și calul lui il plânge,
Și ráncheză, asvérlesce,
Căci pe domnul seu jelesce.
Și când sufletul și-l da

Pinte astfel cuvânta:
— O sută cinc-đeci ai mei,
De voinic, ca nisce smei,
Vé păđiți prin codrul verde,
Că'n Baia viața-ți pierde, —
Și țineți toți la-olaltă,
Și nu vé dați nic'odată.
Nu dați sfatul
La fěrtașul,
Că fěrtașul
Pune capul!
Ascultați voinic de mine,
Sé vé 'nvéț a trăi bine:
Sfatul nu vi-l dați la nime,
Cui îi dai pâne și sare,
Ala te mănecă mai tare!..
De ađi Pinte vítéz mare,
N'a tăia domni 'n cărare,
Pinte a gătut cu toate
Și trage acum de mórte.
Dintre voi cin' mé iubesc,
Cine pe Pinte-l jălesce,
După-ce voiú muri eu
Sé-mi tundă tot pěrul meu,
Și 'ntr'o Ți de sərbătóre
Sé-l pună 'n pórta la sóre:
Sé-l pieptine fetele

lipine. Se dicea mai dălele trecute, că Manilla, capitala Filipinelor, ar fi cădută. A doua zi însă o telegramă din Madrid desmăntă căderea Manillei și ne spunea, că situația nu este atât de gravă și desperată, că Spaniolii au destule mijloace de trai și de apărare. O zi încă la mijloc, și erau o altă scire ne spunea, că situația e din cele mai grave pentru Spaniolii. Care este adevărul? Omul nu se mai poate orienta. Un lucru însă totuși pare sigur: Spaniolii au ajuns aproape în imposibilitate de a mai continua războiul acesta, care îi costă cheltuieli așa de mari și care le istovește toate puterile financiare. Gazetele streine, mai ales cele franceze, sfătuiesc pe Spania să încheie o pace onorifică, până când agitațiunea nu va fi cuprins spiritele în întreaga Spania.

La Guantanamo de pe țărmul Cu-bei, Spaniolii au avut dălele trecute atacuri înverșunate și sângerose cu răsculații uniți cu Americanii. Trupele spaniole au luptat vitejesc, dăr în fața puterii covârșitoare a inamicului, au trebuit să se retragă. Și de o parte și de alta pierderile de morți și răniți au fost însemnate. Se dice, că forturile dela Caimanera ar fi fost nimicite de Americani.

Cea mai nouă scire din Filipine este, că șeful de bandă a răsculaților, *Aguinaldo*, a năvălit cu armata sa peste râul *Zapote* cu mare putere cătră *Las Pinar* și *Paranaque*. Aici s'a ciocnit cu trupe spaniole, cari au apărut aceste localități cu neșpusă vitejie, dăr au fost silite în fața dușmanului, covârșitor în număr, a se retrage. Lupta a durat 48 ore întregi și fără întrerupere. Spaniolii și-au făcut din biserică și mănăstiri spitale, cari stau sub scutul „Crucei Roșii” și gem de răniți. Răsculații au bătut tabără înaintea Manillei, dăr se crede, că ei nu vor pute o ocupa decât cu ajutor american.

Serbare în amintirea lui Palacky.

Marți în 14 Iunie s'au împlinit o sută de ani de când într'un mic sat (*Hodslavițe*) din Moravia s'a născut *Francisc Palacky*, un bărbat luminat al Cehilor, istoric, filolog, politic și literat, unul dintre acei rari bărbați, care a fost deșteptătorul, sfătuitoarea și apărătorul cu condeiul și cuvântul al națiunii sale. *Palacky* și-a făcut studiile gimnasiale între Slovaci, s'a dus apoi la Pojun, unde a făcut studiile academice (filologia și istoria), apoi la Praga, unde și-a petrecut viața până la mărtea-i întâmplată la 26 Iunie 1876.

Francisc Palacky a scris istoria poporului cehic și a țărilor în care locuiesc acest popor. Scrierile și activitatea lui politică au avut mare înrurire asupra vieții națiunii cehe.

La 1848 el s'a pus în fruntea mișcărilor politice și de atunci până la mărtea sa a luptat neîntrerupt pentru egala îndreptărire a poporului cehic. Primul congres slav dela 1848 l'a ales președinte. Chiar și înaintea străinilor avea mare trecere și Nemții i-au tradus aproape toate scrierile.

În amintirea lui *Palacky* se vor face mari serbări în Praga, la cari vor lua parte reprezentanți de ai poporului slave: Cehi, Ruși, Poloni, Ruteni, Croați, Sloveni, Serbi, Slovaci etc. Consiliul comunal din Petersburg a hotărât să depună pe mormântul lui *Palacky* o cunună, pe care o va duce la Praga proprietarul diarului rusesc „*Swet*”, generalul *Komarow*. Dintre diariștii slavi vor lua parte afară de Cehi: 14 Sloveni, 4 Slovaci, 5 Serbi, 6 Croați, 18 Poloni, 1 Rutean.

Serbările din Praga vor ține patru zile; cu prilegiul acesta se va pune piatra fundamentală la monumentul, ce i se ridică lui *Palacky* acolo, și care va costa 100,000 florini.

Discursul baronului Vassilco,

rostit în ședința din 23 Maiu st. n. a delegațiunii austriace la Budapesta.

— După notele stenografice ale biroului delegațiunilor. —

Inaltă delegațiune.

Din plină convingere ne-am asociat noi în comisiune la manifestația de încredere pentru Excelența Sa d. ministru de externe, nu numai pe motivul, că consimțim în întregul său cuprins cu politica Excelenței Sale, ci mai ales și pe motivul, că am aflat dela locul cel mai înalt, că relațiile noastre cu statele vecine sunt cele mai bune.

În deosebi are Excelența Sa cuvânt și fi mândru pe recunoștința exprimată din partea stimabililor membri ai opozițiunii, ceea-ce este un cas, care — durere — obvine foarte rar între împrejurările, cari dominază la noi astăzi.

Cu toate acestea nu au întrelăsat acești domni, atât în comisiune, cât și în această Inaltă Cameră — aici în deosebi d. coleg dr. *Schücker* — să-și exprime temerea lor, că din cauza nenorocitelor ordonanțe pentru limbă s'ar pute conturba raportul nostru față de imperiul german.

Analog acesteia a și da loc și eu unei temeri, care, întru cât mi se pare mie, nu este nemotivată. Aproape în același timp, când am auzit, că rapoartele noastre față de statele vecine sunt excelente, s'a interzis din partea guvernului ungar ținerea adunării Românilor la Blăși și întru cât se poate da credemint soirilor din diare, s'a

consignat un escadron de husari la Blăși. Cu o anumită precisiune au urmat apoi în mai multe orașe ale României demonstrațiuni, cari întru atât au avut un caracter regretabil, întru cât, precum se poate vedea din diare, țelul acestor demonstrațiuni a fost consulatul austro ungar, cu care ocaziune au avut loc ciocniri sângerose între organele siguranței publice și între mulțimea excitată.

Deși trebuie să constat aici, că o mare parte din aceste demonstrațiuni s'au pus la cale prin agitatori profesioniști, totuși trebuie să stabilesc în deosebi faptul, că guvernul unguresc în conducerea politicii sale interioare mai ales față de Români din Transilvania, nu congrueză de loc cu tendințele Excelenței Sale a d-lui ministru al esternelor.

Noi am avut — durere — anul trecut ocaziunea a vedea în Austria, ce consecuențe triste însoțesc interdictul de întruniri strict executat, am vădit apoi cum au avut totuși loc astfel de adunări, dăr nu între barierele negru-galbene, ci afară de frontierele imperiului, cari adunări au fost cu desăvârșire de alt caracter de cum ar fi fost, decât s'ar fi ținut aceste adunări între frontierele imperiului.

Domnii mei, eu stimez sensibilitatea Excelenței Sale în astfel de cestiuni și am avut ocaziune să cunosc în comisiune această sensibilitate, când este vorba de amestecul în afacerile interioare ale Ungariei și din cauza aceasta nu pot cere dela Excelența Sa un astfel de amestec. Este totuși de dorit, ca politica interioară ungară să consune cu politica noastră esternă. Chiar așa precum a accentuat mai înainte d. coleg *Axman* și a dat expresiune dorinței, ca politica interioară austriacă să consune cu politica esternă, tot astfel aș accentua și eu față de politica interioară ungară și aș da expresiune dorinței, ca guvernul unguresc să se acomodeze tendințelor Excelenței Sale a ministrului de externe.

Contrarul nu-l poate pretinde guvernul ungar dela Excelența Sa. Domnii mei, România ocupă astăzi între vecinii noștri un loc foarte însemnat, și decât se va ajunge odată la o definitivă rezolvare a cestiunii orientale, sunt convins, că Românii vor avea rol foarte important. Este deci foarte regretabil, decât s'ar conturbura relațiile noastre bune față de acest stat vecin din cauza eroilor comise de guvernul ungar. În România se schimbă foarte des partidele. Excelența Sa d-l ministru de externe, ca fost ambasador la Curtea română, cunoscând de sigur bine împrejurările de acolo, imi va da în această privință dreptate, când dic, că acele persoane, cari se consideră astăzi de demonstrați, pot ajunge mâne la putere, din care cauză este bine a ține în vedere aceste împrejurări.

Am considerat de datorința mea a

atrage luarea aminte a Excelenței Sale asupra acestei împrejurări.

Vedeți, stimații mei d-ni, că guvernul ungar încă are conflictul său de naționalități. Nu voiesc să desfășur aici mai pe larg această cestiune delicată, ci mă restring a da expresiune dorinței, ca această cestiune de naționalități să dispară atât aici, cât și dincolo, ca potestatea monarhiei noastre să nu fiă păgubită.

Ca reprezentantul unei țări sărace în industrie, trebuie să salut cu bucurie între împrejurările actuale tendința încă prea mascată a înaltului guvern de a deschide industriei noastre prin dezvoltarea flotei noastre de nave noi, ceea-ce salut cu deosebită bucurie, fiind-că prin acesta se dă impulsul la lărgirea industriei prin ce ar câștiga ambele părți ale monarhiei și o parte a acestor mari avantagii ar veni și asupra țării noastre.

Un avantaj deosebit aș vedea în acuirea de colonii, decât va fi cu puțință. Nu voiesc să usez prea mult fără trebuință de atențiunea Inaltei Camere și nici nu voiesc să înșir toate momentele politice-comerciale, cari susțin această cestiune. Un moment însă totuși voi espune. Eu consider această de singurul mijloc apt, prin care, și decât nu se va pute pune capăt, totuși se va schimba în bine emigrarea țăranilor din Galizia și Bucovina, care — durere — crește pe zi ce merge.

Emigrarea țăranilor din Bucovina crește în proporții înfrorătoare. Așa numitele măsură luate de guvern până acum sunt — durere — prea insuficiente.

Recolte slabe, rachiul și alte miserii au demoralizat întru atâta pe acești sermani, încât urmând chemării oricărui agitator emigrăză la Brasilia, ca să piară în cea mai mare miserie în mlăștinele de acolo. Aș ruga, Excelența Văstră, să luați în considerare acest mic indemn.

Noi am avut în anul curent în o comună a Bucovinei lungorea de fomete. Acesta este un cas, care nu a mai venit la noi de 32 ani. Mulțumită intervențiunii grabnice a guvernului nostru, a încetat deja epidemia, stările sunt însă atât de misere la noi, încât nu se pot descrie. Nu am date oficiale statistice la dispozițiune, dăr întru cât imi este cunoscut, au emigrat în anul acesta la Brasilia peste 800 țărani din diferite regiuni ale Bucovinei. Este datorința guvernului a interveni. Este vorba de cel mai prețios bun al statului, de viața omenescă.

Ce ne privesce pe noi, Românii din Bucovina, ne vom asocia la toate tendințele înaltului guvern, cari tind la mărirea puterii și prestigiului monarhiei. Noi vom o Austria mare, puternică și unitară, în o astfel de Austria vedem noi Românii din Bucovina viitorul nostru.

În toate duminicile,
Și se-l sufle vânturile
Colea primăverile.

Trei voinici s'au și aflat
Părul de i l'au tăiat:
Unu-i George Sălăgianul,
Și cu Mitru Ardeleanul,
Altu-i Ioan Moldovanul;
Eștia părul i-au tăiat
În pórta l'au aședat
Ca el să se pomenească,
În cea țără ungurască,
De Români fiă mărit
Și de Unguri pomeneit!

IV.

În numărul 20 al „Gazetei Transilvaniei” din 1897 aflăm următorul „*Vers alui Pinte*”, care mi-se pare cel original și în adevăr creațiune pur populară, ér cel de mai înainte sigur e cioplit din acesta, orî din altul asemenea acestuia:

Vers alui Pinte Vitezul.

De unde-i Pinte de fel?
Din Mogógi, dela Ardeli.

Pinte nu-i de-acolo nu-i,
Că-i din sinul codrului.
Sub pólă de codru verde,
Puțină zare se vede;
Nu știu, zarea-i puțină,
Orî dór' Pinte-i p'angă ea
Cu vre-o dece, doi-spre-dece
Și mi-și frige d'un berbece,
Și mi-l împărtesc frățesce
Cum și Dumneșu voiesce.
Pinte din loc s'o sculat,
La plimbare s'o luat
Și din gură mi-o strigat:
— Care fêrtat s'a d'afare,
Să mîrgă la Baia mare
După pâne, după sare,
După praf de cel mai mare;
După lin, după pelin,
După trei cupe de vin?
Numai unu s'o aflat,
Care-o fost mai slab la cap.
— O, Pintiucă, eu m'oiu duce
Și de toate ții-oiu aduce,
De mi'i da murguț spăriet
Și de cômă săbiet.
Și i-o dat murguț spăriet
Și de cômă săbiet,

Si pe el o 'ncălecat,
Drumu-a lungul l'o luat
Și'n Baie și-o d'alergat.
— Dînă bună, băeșii!
— Sănătoși, dragu badii;
Tu ești fêrtatu Pintii?
Măi fêrtat, fêrtatule,
Ascultă-ne vorbele:
De ești fêrtatu Pintii,
Spune-ne mărtea Pintii,
Că cu banî te-om cumpăni:
Intăia cu tăierei,
A doua cu husoșei.
A treia cu mănunței!
— Mărtea Pintii nu oiș spune,
De mi-ți pune pe cărbune;
Mărtea Pintii nu'oi dare,
De mi-ți pune pe frigare.
— Măi, fêrtat, fêrtatule,
Spune-ne mărtea Pintii,
Cu talerî te-om învêli.
Veți, talerî, cum îi veți;
Pe galbenî n'om pune preț!
Mărtea Pintii o spusera:
Trei grăunțe de grâu sfânt,
Lâng' acesteia-un plumb de-argint,
Subsuora ațintit,

Subsuoră de-a drépta,
C'acolo-i stă puterea.

Pinte 'n Baie a picat,
Cu picioru 'n pórta o dat
Băieșii că i-or strigat:
— Pinte, Pinte, vitez mare,
Nu ne sparge portăre;
Din trei puscî vom împuşcare
Și la pământ te-om culcare,
Cu trei fire de grâu sfânt,
Lâng'acestea un plumb de-argint
Sub-suoră ațintit,
Subsuoră de-a drépta,
C'acolo 'ți stă puterea!

Pinte érá 'n pórto dat
Și din gură și-o strigat:
— Nu-mi e mărtea pușca ta,
Ci mi-e frunța și ierba,
Care-i în totă lumea.
Din trei puscî mi-o împuşcat,
Pinte 'n puscî mi-o picat
Și el numai și-o strigat:
— Cine 'și ține fêrtat dulce,
P'acela dracu l'ar duce;
Cine 'și ține fêrtat drag,
N'ar avé loc fără 'n Iad!

SCIRILE ȚILEI.

— 6 (18) Iunie v.

Adunarea despărțământului I (Brașov) al Asociațiunii, după cum se poate vedea din convocarea, ce-o publicăm mai jos, se va ține de mâine într-o săptămână, adică Duminecă în 14 (26) Iunie în Brașovul vechiu la 3 ore p. m. În această adunare, pe cât aflăm, se vor sulea multe chestii de interes, mai ales în ce privește direcția activității viitoare a comitetului. Probabil, că cu această ocazie se vor executa și câte-va cântări frumoase din partea corului de copii al d-lui profesor de muzică Timotei Popovici. Asupra acestora atragem atențiunea Românilor din orașul și comitatul Brașovului, în firma speranță, că nu vor întârzi de-a lua parte în număr cât mai frumos la adunare, atât bărbați, cât și femei.

Regele Carol la Petersburg. Diarele din Petersburg aduc știrea, că Majestatea Sa Regele Carol va merge în luna Iulie la Petersburg, pentru a face vizită curții imperiale rusești. D-l Rosetti-Solescu, ministru plenipotențiar al României la Petersburg, va sosi săptămâna viitoare la Sinaia, ca să raporteze Regelui Carol despre pregătirile, ce se fac în vederea vizitei sale în capitala Rusiei.

O vizită la d-nii Mocioni. Cetim în „Timpul“ din București: Eă câte-va amănunte asupra excursiunii, pe care d-l profesor și director V. Cărnă Munteanu a făcut-o în Bănat cu 12 elevi ai școlii de agricultură dela Herăstrău: Scopul acestei excursiunii era de a vizita domeniile fraților Mocioni și ale contelui Csekonic, domeniului, al căror renume a trecut granița din cauza cultivei sistematice, ce se practică pe ele. Primul domeniu vizitat de d-l Munteanu cu elevii săi a fost Căpâlnașul, proprietate a fraților Alexandru și Eugen Mocioni, cei mai mari proprietari români de pământ din Ungaria. Acest domeniu, care are o întindere de 30,000 pogone, în mare parte pădure, este reputat prin cultura modernă, ce se face pe densul. Primirea ce s'a făcut d-lui Munteanu și elevilor săi a fost din cele mai călduroase. D-l Eugen Mocioni s'a simțit foarte măgulit de această vizită și, ca o probă a bucuriei sale, d-l Mocioni, împreună cu soția sa și două copile, au dejunat și prânzit la masă cu excursioniștii români. Tot timpul mesei domnul, d-na și d-șorele Mocioni au vorbit românește — și o românească alasă — cu elevii români, interesându-se de aproape de starea lucrurilor și mai ales a agriculturii din România. Insu-și d-l Munteanu a rămas uimit de viața românească de pe acest domeniu. Dela Căpâlnaș excursioniștii români au mers la Bulciu, unde au vizitat întinsul domeniu al d-lui Zeno Mocioni. Din cauza lipsei de timp — căci se apropie examenele — d-l Munteanu a fost nevoit să renunțe de-ocam-

dată la vizita domeniului contelui Csekonic. Aflăm, că după inițiativa d-lui Munteanu, neobositul director al școlii de agricultură dela Herăstrău, ministerul domeniilor va trimite țilele aceste d-lor Eugen, Alexandru și Zeno Mocioni o călduroasă adresă de mulțumire pentru primirea afabilă și familiară făcută elevilor școlii dela Herăstrău.

Vizita prințului Bulgariei în România. Se afirmă, că vizita Prințului Ferdinand al Bulgariei la Curtea română a fost fixată pe ziua de Mercuri, 24 Iunie. Ea se va face tot la Sinaia, ca și anul trecut. Prințipele va fi însoțit de primul ministru dr. Stoiloff.

Liberat D-l Mihail Rubinoviciu, preot român gr. or. în Brașnic, comit. Caraș-Severin, va fi Lună, în 8 (20) Iunie, liberat din închisoarea de stat dela Seghedin, la care a fost osindit pe timp de 6 luni pentru obiceiul cuvânt de „agitațiune“. — Felicităm pe d-l preot Rubinoviciu și-i dorim tăria sufletească, ca să-și poată păstori turmasa cuvântătoare și în viitor cu bărbăție și curaj.

Ploi, grindină și furtuni. Din mai multe părți ale țării sosesc știri despre ploi mari, grindină și furtuni, împreunate cu esundări. În localitățile mai multor comitate din Ungaria ploile și esundările au pricinuit pagube însemnate séménaturilor. Numai două săptămâni ne despart de seceriș și timpul acesta ploios și rece face, ca spicul grâului și nu se desvôle, grăunțul stă pe loc, ba în mare măsură séménaturile de grâu toamnă au căzut, er care n'au căzut sunt stricate de rugină. Nu numai în Ungaria, ci și la noi în Transilvania sunt în privința acăsta astfel de stări slabe. Ploile din urmă au stricat mult și aici séménaturilor și agricultorii sunt cuprinși de temerea, că și anul acesta vom ave o recoltă decă nu chiar slabă, atunci la totă întâmplarea abia mijlocie, care nici pe departe nu va răsplăti daunele anului sărac trecut.

Distincțiune. Din incidentul retragerii în pensiuie a d-lui Anton Fiala, controlor la perceptorul reg. ung., și ca recunoștere a serviciilor zelose și credincioase, ce le-a prestat statului în timp de 48 de ani, Majestatea Sa i-a conferit crucea de merite cu corună. Măne în 19 l. c. i-se va preda d-lui Fiala, în mod solemn, crucea de cătră șeful direcțiunii financiare d-l Stef. Gencsy. Lună în 20 l. c. la 8 ore sera funcționarii financiară din loc vor aranja o cină comună la oțel „Europa“ în onorea colegului lor decorat.

Manevrele armatei bulgare. Din Sofia se anunță, că armata bulgărească va face în toamna anului curent mari manevre în apropiere de granița Serbiei. Mai multe regimente de călărași vor fi concentrate la graniță și armatele vor simula apărarea

în contra unei invasiuni din partea Sârbilor. Foile bulgărești din opoziție, ved în alegerea locului de manevre o manifestațiune în contra concentrării trupelor sârbesci la Niș.

Esercțiile de înotat cu caii. Ministerul român de război a luat dispoziția, ca regimentele 2 și 4 de roșiori, din Bêrlad, să facă timp de 20 de zile eserciții de înotat cu caii, având pe ei tot echipamentul. Aceste eserciții se vor face pe malul Siretului, la comuna Furceni, și au de scop a obicinui regimentele de cavalerie să poată trece în ori-ce moment ori-ce riură séu gârle. Experiențele acestea vor fi făcute și de celelalte regimente de cavalerie.

Principele George al Greciei, vecinicul candidat la scaunul de guvernator al insulei Creta, s'a logodit cu fiica marelui duce Vladimir, fratele mai mare al Țarului Rusiei.

Petrecere în Ragla. Inteligența română din Ragla (comit. Bistrița-Năsăud) invită la petrecerea de vară, ce se va aranja acolo Lună, în 11 Iulie n. c. Inceputul la 4 ore p. m. Intrarea: de persoană 80 cr., în familiă de pers. 50 cr. Venitul curat e destinat fondului de edificare al școlii conf. Pentru comitetul arangiator: T. Șimon, președinte; I. V. Mărginean, v.-președinte; I. I. Păcurariu, secretar; I. Botta, cassar; T. Roman, controlor. Participanții sunt avisați la mâncarea proprie; de beuturi va îngriji comitetul.

Nenorociri pe mare. Vaporul „Archiducele Ferdinando Massimiliano“ s'a ciocnit alaltăeri în drumul dela Triest la Veneția, cu corabia italiană „Isonne“. El a suferit stricăciuni însemnate. O altă ciocnire s'a întâmplat între vaporul „Ems“ și „Gipsy Princess“, care s'a cufundat îndată. Căpitanul celui din urmă vapor, soția și trei fii ai săi s'au înecat.

Concert. Musica militară va concerta mâne sêră, Duminecă, în grădina oțelului „Pomul verde“. Intre cele 10 puncte ale programului se află și romanta „Suvenir de București“ și „Fantasia română“ de Georgescu.

Dela comună. În ședința de Marți a reprezentanței comunei Brașov — după ce locțiitorul de primar Alesius împărțasi, că la cererea fișpanului din loc a sosit aici o comisiune ministerială, ca să viziteze cassa și manipularea dela comună — s'au făcut înainte de trecerea la ordinea zilei mai multe interpelări. Goldschmit a interpelat, ce măsură are de gând a lua primăria față cu fabrica de săpun și luminări Eitel, care răspândește în strada vămii dănuic un miros pestilential? Președintele promite, că va răspunde în ședința viitoare, apoi răspunde la o interpelare de mai înainte făcută de avocatul Pușcariu privitor la cimetierul central proiectat, dîcînd că magistratul va compune până la 1 Octomvrie un statut și-l va propune adunării comunale. Dr. Baiulescu stăruie să se ia ôre-care măsură, ca să înceteze incovenientul, ce se nasce din fu-

mul ce-l răspîndește profunderia pe aleă. Președintele promite a răspunde în ședința viitoare. Hubbes arată, că s'au ivit plângeră, că construirea canalului din strada de mijloc (Brașovul-vechiu) nu se face în condițiuni destul de sigure. Cere numirea unei comisiuni spre cercetarea lucrului. După o deslușire dată de inginerul orașului Kertsch, președintele promite, că va cerceta lucrul. Avocatul Sorescu interpelăză asupra abuzurilor ce se fac din partea precupeților și privitor la vîndarea de victuale stricate. Președintele și senatorul Schnell comunică, că orașul de-ocamdată n'are modru de a pune capăt tuturor neajunsurilor. — După acăsta a urmat alegerea pentru ocuparea postului vacant de administrator al spitalului civil din loc. Alegerea s'a făcut pe un an de probă. Au fost nu mai puțin ca 15 concurenți la acest post. La a doua votare a fost ales G. Schlandt cu 69 voturi, contra lui F. Schmidt, care a intrunit numai 33 voturi.

Têrgul de țeră, ce s'a ținut la Brașov în săptămâna acăsta, a fost cât se poate de slab. Marfă multă, cumpărătorii mai puțin potă chiar și ca la têrgurile de săptămână. N'a lipsit nici plôia, ce pare a fi nedeslipită de têrguri și care de acăsta-dată a cauzat și multe stricăciuni celor cu șetrile și în genere vîndătorilor. Têrgul de vite ni-se spune, că a fost bunicele, cel de cai mult mai slab.

Convocare.

Despărțământul I. al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ își va ține adunarea sa generală ordinară Duminecă în 14 (26) Iunie a. c. în biserica gr. or. din Brașovul-vechiu, la ôrele 3 p. m.

Ordinea de zi:

- 1) Deschiderea adunării.
- 2) Raportul general al comitetului.
- 3) Raportul cassarului.
- 4) Alegerea comisiunilor pentru înscrierea de membri noi și pentru censurarea socotelilor.
- 5) Raportul acestor comisiuni.
- 6) Proiectul de budget pe anul curent.
- 7) Alegerea a doi membri, cari să reprezenteze despărțământul la adunarea generală a Asociațiunii.
- 8) Propuneri de sine stătătoare.
- 9) Disertațiune.

La acăsta adunare se invită toți membrii Asociațiunii din acest despărțământ și în genere toți amicii culturii române.

Din ședința comitetului despărțământului I. al „Asociațiunii“ ținută în 3 (15) Iunie 1898.

Andrieu Bârseanu, Nicolae Bogdan,
direct. desp. notarul comit.

Jale-i Dómne cu-i e jale,
Jale-i frunței și ierbii,
După armele Pintii,
Cum în cuiu s'or rugini,
Nimeni nu le-a stăpâni.
Hei tu mămulica mea,
De-ai fi știut cui mă crescî,
N'ai fi dat hrană la pesci
Și de cuihuri la crăiesci;
Să fi știut cui mă faci,
M'ai fi dat hrană la vaci
Și de cuihuri la gândaci!
(Auzită în Jelu în Marmăția).

V.

În comuna Sâncel, lângă Blășișu,
aflau următoarea baladă despre:

Pintea Vîtêzul.

În cetate în Băița
Suntu-mi doi robi în temniță,
Unu-i Pintea hoțomanul,
Unul e Stan Ungureanul;
Èr în ușa temniței
Șede măicuța Pintii
De mpletesce
Brêu șerpese,

Și pe Pintea mi-l hrănesce.
Èr Pintea din graiu grăia:
— Maică, măiculăna mea,
Du-te la domni din sfat
Și spune, că m'am rugat,
Că de când m'ăș tin legat
Șerpîi 'n barb'au fluierat,
Mustețele-mi bat brațele,
Pêr galbin călcăele
Și barba genunchile!

Maică-sa l'a ascultat
Și-a mers la domni de sfat
Și din gură-a cuvîntat:
— Ètă domnilor de sfat,
Cum Pintea meu s'a rugat:
De când îl țineți legat,
Șerpîi 'n barb'au fluierat,
Mustețele-i bat brațele,
Pêr galbin călcăele,
Și barba genunchile;
Și să rógă să-l iertați,
Din temniță să-l scăpați....
Dêră domni cei de sfat
Tot ridînd au cuvîntat:
— Să nu fie supêrat,
Nevestă i-am căpêtat

Vin roșu i-am cumpêrat,
Ceteraș
Din Făgăraș!
Și maica-s'a, mângăiat,
La temnița alergat
Și din gură cuvîntat:
— Nu fi, Pinteo supêrat,
Că mi-au spus domni din sfat,
Că nevastă țî-au aflat,
Vin roșu țî-au cumpêrat,
Ceteraș
Din Făgăraș!
Pintea, când o aușia,
Crișcă una și grăia:
— Maică, măiculăna mea!
Mare ești
Puțin pricepi!
Pôle lungi și minte scurtă,
Femeie nepricepută,
Nevasta mi-s furcile,
Vin roșu mi-i sângele,
Ceteraș
Li hoheraș!
Maică, măiculăna mea!
Du-te 'n capul satului,
În fundul grajdului,
În grajdul cel ferecat,

Adă-mi un murg de furat,
Cu șea nouă înșelat,
Cu nouă chingă 'nchingat,
Cu nouă frêne 'nfrênat,
Să mă duc în fugă mare,
În oraș în Bălgărad,
C'acolo-s domni de sfat!

Si maică-sa s'a și dus
Și murgul 'i l'a adus
Și murgul d'asa sufla,
Temnița de se surpa
Și Pintea din ea eșia.
Și pe cal, că se suia
Și din graiu așa-i grăia:
— Maică, măiculăna mea,
Du-te 'n cornul temniții
Și-mi mai ródé o cărămidă,
Să te ved, ca prin oglindă,
Că de așt mâne 'n colea
Ochii ței nu m'or vedé,
Nici gura nu m'a muștra
Cu cine-mi petrec lumea!

Apoi la sfat se ducea
Și cătră domni, că dîcea:
— S'aveți, domnilor tot bine,
Că n'ați fost harnici de mine!

Mișcarea pentru reducerea dărei de pământ.

Sunt, poate, vre o două luni, de când în mai multe comitate ale Ungariei s'a pornit mișcarea pentru scăderea dărei de pământ și introducerea dărei pe burse (hârtii de valoare etc.) Această mișcare a luat întinderi tot mai mari, așa că până acum vre-o două sute de comune au înaintat cereri la dietă în acest scop și nu trece aproape mai nici o zi, în care să nu sosesc câte 3—4, ori mai multe cereri dela diferite comune de prin Ungaria.

Mișcarea a fost pusă la cale de „partida populară“, d'ea a luat întinderi și în cercuri de aceea, ai căror alegători sunt cunoscuți în majoritate ca guvernamentali. Tocmai de aceea pentru guvern această mișcare e foarte supărăciasă, mai ales că ea e îndreptată și în contra Jidanilor, de dragul cărora guvernul ungaru au tot trăgănat și trăgăneză de a introduce darea pe bursă.

Intre multele cereri adresate camerei deputaților pentru reducerea dărei de pământ și introducerea dărei pe bursă se află și una din partea comunei Madoș, în comitatul Torontatului. Din motivele aduse în această cerere, vom arăta și noi aici câte-va, fiind foarte puternice și vrednice de-a fi luate în seamă.

În introducerea se arată, prin ce crasă grea trece economia câmpului în totă Europa și cum din cauza acesta guvernele multor state s'au vădit îndemnate să aducă legi în favorul micilor economi, ușurându-le darea de pământ. În Ungaria însă, deși plugarii formeză talpa țerei, din a căror sudore se susțin toate celelalte clase, ei sunt tratați ca adevărați fi vitregi ai patriei și nimic nu se face pentru ușurarea sorții lor. Veneticii, cari mai eră alaltăieri au venit în această țară cu bulendrele în spate, sunt ați domni, stăpănesc puterea publică, ba chiar și legislațiunea, pe când sarcinile bieților economi s'au tot sporit.

În anul 1840 împrumuturile pe întăbulări de moșii în totă țera erau numai de 181,000 fl.; în 1896 însă aceste sarcini erau de 781 milioane; e de observat, că în această sumă sunt socotite numai împrumuturile dela bănci, d'ea câte moșii nu sunt întabulate pentru datorii făcute pe la anumite fonduri, averi comunale etc. Apoi unde mai pui marea cămătărie, ce se face cu poporul agricultor! Sunt bănci, cari storc după împrumuturi ipotecare câte 10—14, ba chiar și 18%. Astfel pe când bursianii prin zălogirea unor hârtii de valoare pot să capete împrumuturi adese-ori mai eftine și decât cu 4%, pe atunci micii proprietari de pământ, prin zălogirea moșiilor lor, cari ofer cea mai sigură garanță, nu pot căpeta împrumuturi, decât cu câte 5, 6, 8 ba și mai mari procente. Așa-deră în Ungaria nu există credit agrar,

există însă cămătăria agrară. Acesta a și adus cu sine nascerea socialismului, al căruia caracter periculos îl dovedește faptul, că cei mai mulți dintre socialiști sunt proprietari mici de moșii, er nu simpli țeri, cari nu au nici o avere.

Una din cauzele de căpeteniă ale îngreunării moșiilor cu datorii, este urcarea dărilor. În 1868 darea directă de pământ în totă țera era 58 milioane fl., până în 1896 însă ea se urcase la 108 milioane flor. va să dăcă în 29 de ani darea directă s'a duplicat, pe când locuitorii autochtoni ai acestei țeri, au devenit de dege ori mai săraci, de cum erau înainte cu 10 ani etc.

Pe baza acestor și altor grave motive, locuitorii comunei Madoș cer în petițiunea lor înaintată dietei, ca darea de pământ să se reducă și sarcina ce se va lua de pe umerii micilor proprietari de pământ, să se arunce asupra bursianilor, a întreprinderilor industriali, căci cu ce drept sunt acestia împărtașiți cu scutirea de dare și alte favoruri, pe când legile dela 1848 au enunțat principiul egalei suportări a sarcinilor publice?

Din motivele acestea în Austria s'a redus în mare măsură darea de pământ, deși acolo nici-odată sarcinile n'au fost așa de grele, ca la noi. Dieta se dea guvernului însărcinarea, ca fără amânare să prezente un proiect de lege, prin care să se reducă darea de pământ și să se introducă darea pe bursă.

Cătră d-nii învățători gr. or. din Archidieceasă.

Stimați colegi! În vederea sărbătorilor pie ce se aranjează de 16/28 Iunie c. în Archidieceasă, pentru a reimprospeta în memoria generației de ați figura și istoria faptelor marelui Andrei, părintele școlii române, și a-i aduce prinosul cuvenit de recunoștință la împlinirea alor 25 de ani dela pierderea lui cea prea dureroasă nu numai pentru fiii bisericii gr. or., ci și mai mult pentru noi soldații credincioși ai școlii române; — și în vederea faptului, că inima acestor sărbări va fi Sibiul, respective Reșinariul, unde vor fi reprezentate toate corporațiunile bisericesti, — Vă rugăm, d-lor colegi, să binevoiți a face propagandă pentru ideea, ca și corpul nostru învățătoresc să fiă reprezentat în chip cât se poate de demn, precum poziția însemnată ce el o ocupă în organismul bisericii o recere, și anume: ca cel puțin doi inși din fiă-care protopopiat, să mērgă pe 15/27 Iunie la Sibiul, spre a fi pe mâne-ți, în 16/28, la festivitățile din Reșinari!

Dacă tot protopopiatul va fi reprezentat prin cel puțin doi învățători, corpul nostru învățătoresc își va fi adus nu numai tributul său de recunoștință memoriei marelui Șaguna în vrednic chip, d'ea va fi dat prin acesta și un semn de viață, de cons-

ciință de sine, de maturitatea ce i s'a tras la îndoaială, prin care va storce respectul și lauda tuturor celor-ce vor vedea și afla acesta.

Atâta teren de mișcare ne-a mai rămas, d-nilor învățător, și nouă, să dăm semne de viață cel puțin la ocazii atât de solemne!

Adresându-ne cătră D-Voștră, d-lor colegi, cu această idee, avem cea mai bună nădejde, că veți stăruii, ca negreșit cât mai mulți din fie-care tract să vină la Sibiul, respective Reșinari.

Binevoiți a Vă pune în înțelegere grabnică unii cu alții în tract, căci acest lucru realizat, ne va face tuturor onore!

La revedere în Sibiul!

Orăștie, 3/15 Iunie 1898.

Învățătorii dela Școala capitală română gr. or. din Orăștie:

Constantin Baicu. Ioan Branga.
Dumitru Mosora.

Esamene la sate.

Comăna inferioară, Iunie 1898.

A treia zi de Rosalii s'a ținut în Șona (lângă Făgăraș) esamenul de vară la școala comulată, sub presidența Rev. D-n vicar Basiliu Rațiu, asistând foarte mult public. Esamenul s'a început la orele 9 a. m. prin o rugăciune, cu clasa I, unde servece ca învățător d-l Bucur Pusderea; după rugăciune au urmat întrebările și răspunsurile micilor și micelor copile. Iți era mai mare dragul să-i auzi atât de frumos răspundend. Esamenul s'a finit cu unele cântări bisericesti, precum și altele naționale. Revds. d-n vicar și-a exprimat mulțămirea față de d-l învățător și de copii și părinți, er copiii au răspuns prin „să trăescă“ de 3 ori.

După aceea s'a început esamenul cu copiii din cl. II a, cântându-se Troparul Rosaliilor, apoi s'au pus întrebările din partea Rev. d-n vicar la cari copiii au răspuns foarte bine. La fine s'au cântat unele răspunsuri dela s. Liturgia și alte cântări. Rev. d-n vicar a ținut o vorbire foarte frumoasă, prin cari își exprimă mulțămirea deplină față cu mult zelul învățător dirigent, d-l Ioan Capetă, căruia îi servece numai spre laudă zelul său deosebit și care poate servi de exemplu învățătorilor noștri; mai departe îndemnă pe popor a sprijini școlile și pe învățător, aducend exemple pentru a arăta folosul cărții.

D-l învățător Ioan Capetă mulțămesece apoi Rever. d-n vicar, că n'a pregetat a ne onora cu prezența.

Dea Dumnezeu, ca mulți învățători să avem ca cei din Șona, și atunci nu ne vom teme de nimic.

Ioan Popa.

SCRIRI ULTIME.

Lemberg, 17 Iunie. Aprópe de Rzezow gendarmeria s'a ciocnit cu poporațiunea turbulentă, care tocmai începuse a jăfui casele jidanilor. Gendarmii au fost siliți să întrebuinteze arma, *impuşcând dege țerani, cari au murit îndată*, și ie mulți rănindu-i grav. Guvernul a trimis în Galiția de miadă-ți 28 companii de infanterie. Se așteptă publicarea stării de asediu.

În Frustak de asemenea au fost mari turburări și jăfuirii în casele jidovilor. Gendarmeria a impuşcat și aici *șese țerani*, cari au murit, er mulți alții au suferit răniri mortale.

Cracovia, 17 Iunie. „Czasz“ anunță, că în districtul Gorlice turburătorii jăfuesc și incendiază. Turburările au mai mult caracter socialist.

Havanna, 17 Iunie. Portul de aici este ținut închis de cătră 11 corăbii americane.

New-York, 17 Iunie. O telegramă dela Santiago anunță, că er în dorii de zi s'a început erăși bombardarea, care a durat o oră. Bombardarea a făcut mai stricăciuni forturilor vestice și ostice.

Constantinopol, 17 Iunie. Circulă școala, că mai mult de 20,000 de Albanesi iau parte la mișcarea, ce se estinde aprópe până la Novibazar.

Cetinje, 17 Iunie. După sciri so-site aici, la granița muntenegrină s'a dat o luptă sângeră cu mohamedanii. Lupta a ținut de dimineața până la 7 ore seara și de ambe părțile au cădut mulți morți și răniți. O grupă de femei și copii, cari voiau să se refugieze la granița muntenegrină, a fost prigonită de Turci și măceărită. Multe case au fost aprinse.

Berlin, 17 Iunie. Cele mai multe mandate le-au câștigat până acum partida centrului și social-democrații.

Literatură.

În editura Tipografiei „Aurora“ A. Todoran din Gherla a apărut: **Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor preparandiali, a învățătorilor și a altor ómeni de școlă, de V. Gr. Borgovanu**, profesor de pedagogie la școala normală de institutori în Bucuresci. Edițiunea III. Prețul 1 fl. 20 cr. (Cu posta 1 fl. 30 cr.) Se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

— Să mergi, Pinte, sănătos,
Ca ș'un voinic, cum ai fost,
Ca un trandafir frumos,
Care-l bate vântu 'n dos
Și n'are nici un miros!
— Pași, pași, pași,
Murgule, pași!
Să ajungem la pădure,
Und' béu hoți pe iepe sure,
Fără cărți, fără țidule!
Cântă mierla din pădure:
— Cine-a furat să mai fure,
Păgubașul să-l spânzure
De clombița fagului
Cu căpăstrul șargului,
Că deu, hoțul săracul,
Mult își sparge el capul
Când pornesce la furat
Spovedit, cuminecat
Și de Dumnezeu — iertat!

VI.

O variantă a acestei balade, publicată de d-nul Gr. Sima preot în Cărpeneș, o aflăm în „Transilvania“ din 1890, Etă-o:

Pintea.

Jele-i, Dómne cui e jele
Jelei Dómne, codrului,
De armele voinicului,
Că te plouă și te ninge
Și n'are cine te 'ncinge,
Că voinicul, ce le-a 'ncins,
Șede la temniță prius;
Voinicul, ce le-a purtat,
Șede 'n temniță 'ncuiat.
În temniță
La Băiță
Sunt doi frați,
Tare legați
Cu curele
Până 'n șele,
Pentru a lor mari greșele;
Unu-i Stanu
Ungureanu,
Unu-i Pintea voinic mare,
Care 'n lume sémén n'are,
Da 'n ghirciul temniții,
Șede măicuța Pintii,
Ea 'mpletesce-un brîu sêrbesce
Și pe Pintea-l dojenesce:
— Pinte, Pinte, dragul meu,
En' ascultă ce-ți dăc eu:

Las' pe Stanu
Ungureanu,
C'a pus capul taică-téu
Și l'a pune și p'al téu!
Dér Pintea că se 'ntorcea
Cătră maică-sa grăia:
— Maică, măiculéna mea,
Mergí tu la domni și te rógă
Pe mine să mă slobódă,
Că de când is la 'n hisóre,
Mi-a vint vremea de 'nsurare,
Că de când is la robie,
Bate-mi pèrul la călcăie,
Mustețile-mi bat brațele,
Și barba genunchile!
Maica Pintii s'a luat
Și la domni c'a alergat
Și la domni, că s'a rugat,
Să-l lase din închisóre,
C'a vint vremea de 'nsurare;
Că de cându-i la robie,
Bate-i pèrul de călcăie,
Mustețele-i bat brațele,
Și barba genunchile.
Er domni se 'nțelegea,
Și astfel răspuns îi da:
— Du-te și la Pintea-i spune,

C'ați mâne-or să-l cunune,
Că pe Marți pe prândul mare,
Atuncea l'om însurare,
Că nevasta-i căpătată,
Țapă lată ferecată,
De car' n'a vădut nici-odată.
Și nanaș din Făgăraș!
Maica Pintii s'a luat,
Și răspunsul 'i l'a dat,
Că pe Marți pe prândul mare
Atuncea lor însurare,
Că nevasta-i căpătată,
Țapă lată, ferecată,
De car' n'a văd't nici-odată,
Și nanaș din Făgăraș.
Eră Pintea-i răspundea,
Și din gură așa grăia:
— Maică, măiculéna mea!
Du-te la grajdul de paltin,
Și-mi adă murguțul galbin.
Când murgul s'apropia
Lăcatele descuia,
Ușile le despica,
El din temniță scăpa,
Pe murguț mi-s'arunca
Și din gură cuvânta:
— Haidați, boeri, după mine,

Adunare de învățători.

Turda, 10 Iunie n. 1898.

On. Redacțiune! Cu bucuria iau péna pentru a face o scurtă dare de semnă despre decursul adunării despărțământului Renniunei învățătorilor români gr. c. din protopopiatul Turdei, și acésta o fac cu atât mai vértos, că prea puține semne de viață se strecură în publicitate din părțile noastre și în credință, că publicul român va lua cu plăcere la cunoștință începutul activității mult promițătoare a acestui despărțământ al reuniunii.

Speranțele mi-le întăresce în deosebi impregiurarea, că la acésta adunare, care s'a ținut în 9 Iunie n. au participat în număr frumos și preoții tractuali și nu au pregetat a-se înscrie ca membri ajutători asigurând prin concursul lor reuniunii o viață mai intensivă.

Adunării i-a premers o prelegere practică ținută de președintele despărțământului, d-l Simeon Poruțiu, învățător în Turda, având ca temă „pronumele personală”, după finirea căreia, președintele de clară adunarea de deschisă.

După acésta și-a ținut disertațiunea învățătorul din Micuș *Demetriu Catinas*, având de obiect „Invățătorul român și greutățile, ce le întâmpină în cariera de docent”. Densul în operatul lucrat cu îngrijire aprețiează în termeni bine simțiți însemnătatea învățământului în general din punct de vedere cultural, civilisatoric și religios, ilustrându-și disertațiunea cu citate din scrierile dascălilor mari. În special aprețiează frumoasă și nobila chiamare a învățătorului român, arătând și greutățile, ce le întâmpină, precum și lipsele, unde apoi apelază la preoți, ca directori școlastici și președinți ai senatelor școlare, ca să intervină cu spriginul pentru delăturarea multor neajunsuri. — Disertantele a fost felicitat călduros din partea celor prezenți.

S'a trecut apoi la celelalte puncte ale programului, cari au fost viu discutate aducându-se decisiuni cu unanimitate.

Urmând alegerea noului comitet, s'a votat mulțămîta din partea membrilor comitetului de până acum pentru activitatea desvoltată în decursul anului, care a fost primul an de viață al reuniunii.

În special s'a mulțămît președintelui pentru conducere, stăruind ca să primescă și în viitor pesidiul; densul însă pentru variația și accentuând mai ales, că se află între membrii mai înaintați în etate și mai vechi pe cariera învățătorască, cere să fiă absolvat de acésta onorifică sarcină, mulțămînd membrilor pentru încredere și spriginul, ce'i l'au dat. Trecându-se astfel la alegere, a fost ales președinte învățătorul din Sând, d-l Ioan *Pestean*.

Cu acéstea președintele declară adunarea de închisă și óspeții s'au depărtat cu plăcute impresii, ér învățătorii au rămas

pentru a-și face observările asupra esamenelor semestrali din acest an și pentru a delibera între sine, cum au să purcedă pe viitor în materia de propus în școlă.

Criticele esamenelor însă, nefind de față toți delegații emșiși din partea oficiului protopopesc pentru a asista la esaminare, nu s'au ținut.

Reflectând la întreg decursul adunării, m'am ougetat câte minți gânditoare și câte inimă simțitoare se află isolate prin micile noastre comune; chiamarea reuniunii învățătorilor este, de-a intruni toate acele ougetări într'un singur gând, toate inimile într'un singur simțământ, ca astfel prin o activitate uniformă și intensivă să ducem înainte educațiunea poporului și cultura națională a acestuia, care singură póte să-i asigure viitorul și fericirea.

Observator.

P O V E Ţ E.

Contra sobolilor. Sobolii, cum se scie, sunt animale folositoare, căci stîrpec mulțime de vermi și insecte, cari vatemă plantele. Cu toate acéstea, sobolii sunt de multe-ori și păgubitori, căci cu mușuroiele lor acoper legumele și vatemă rădăcinele plantelor. Pentru a-i sili să părăsescă locurile cultivate și să-și caute de trebă în alte locuri, unde nu fac pagube, profesorul Gittau din Orleans recomandă următorul mijloc: Să se imprască mușuroiul până ce se vede oua, apoi să se torne înăuntru o cantitate de petrol și apoi să se acopere érași gaura cu pământ. Făcend astfel cel mult de 2-ori, sobolii vor părăsi acel loc.

*

Cum trebuie îngrijită o lampă. Pentru ca o lampă să ardă bine, trebuie ca mașina să fiă fiertă în fiă-care lună odată în oțet, la care s'a adaus și puțină sare. Fitulul (festila) să nu se taie nicădată, ci în fiă-care și să curățe materia arsă (carbonială) cu o cârpă, séu cu o hartie; firele ce ar eși din fitil cu ocasiunea acésta, să se taie cu fórfecele. Fitulul nu trebuie ținut în lampă până se scurtéză cu totul, căci se întăresce, încât nu mai e în stare a suge petrolul din lampă. El trebuie deci reînnoit cât mai des. Reservoriul, séu partea aceea a lampei, în care se ține petrolul, trebuie golit și clătit din când în când tot cu petrol; el trebuie umplut în fiă-care și, însă nu prea tare. Sticla dela lampă nu trebuie spălată, ci numai ștersă bine cu o cârpă udată cu puțin spirit.

Albanesii.

Albania, adecă provincia cea mai de apus a Turciei de Europa, se mărginesce la sud cu Grecia și golful Arta; la nord cu Muntenegru, Hertegovina și Serbia; la apus cu marea Adriatică și marea Ionică; la răsărit granița Albaniei ar fi o linie, ce ar trece prin cóstele apusene ale Pindului prin munții Gramosta, Petrina și Dibrei, pe la Costivar, Uskiop, Kiuprulic, Priserena și Pristina.

Țera e în genere muntosă. Are trei lacuri mari, cari o fac să fiă foarte avută în pescărie. Are patru riuri mari cu mai mulți afluenți.

Albanesii sunt musulmani, catolici și ortodocși. Sentimentul religios este puțin desvoltat; ér cel de patrie și de independență este, din contră, aprópe singurul înbolditor în viață.

În vechime o parte din Albania era cunoscută sub numele *Iliria*, ér cea-altă parte sub numele de *Epir*. În timpul lui Alexandru cel Mare, regele Macedoniei, se plécă mai totă brațului acestui puternic cuceritor. După mórtea lui, Alabaia redeveni independentă.

Iliria fú supusă definitiv prin vécul al doilea înainte de Christos de către Romanii; aceeași sorte o avú și Epirul.

În vécul al 13-lea, țera acésta deveni érași independentă până la 1432, când fú cucerită de Turci. Pe vremea lui Gheorghe Castriotul, cunoscut în istorie sub numele de *Skenderbey* séu *Skanderberg* (1447--1466), Epirul făcú parte din principatul albanes peste care a domnit acest neobosit réșboinic; ér după mórtea lui Skenderbey, Albania totă devine provincie turcescă.

Poporul albanes din Turcia de Europa de astăzi are cel puțin 1,400,000 de suflete. Cea mai mare parte din ei locuiesc în Albania, dér se găsec și prin alte provincii, prin Macedonia s. a., chiar și prin țeri depărtate se găsec mulți prin Grecia, Sicilia, etc.; încât poporul albanes la un loc póte fi socotit cu singuranță la cel puțin 2,500,000 suflete.

Albania are câte-va lunci și văi destul de fertile. Clima e dulce; în timpul iernei nu ninge, decât foarte rar. Țera are multe și frumoase păduri.

Albanesul este foarte primitiv. Călătorul străin când umblă prin părțile Albaniei, își ia de apărător un Albanes, care este dator să móră, apărându-l. Décă se întâmplă ca împreună cu călătorul să fiă ucis și Albanesul însoțitor, atunci familia Albanesului cercetéză cum a primit el mórtea. Când glonțul este primit în spate, acésta dovedesce că el nu a apărut îndestul pe óspe și fapta lui e desprobată, ér memoria disprețuită. Décă însă glonțul a fost primit în piept, atunci familia ucisului urmăresce pe omoritor, mai ales pentru a résbuna sângele óspelui.

Dorul de a face vitejii este acela ce stăpânesce mai mult pe Albanes, și décă în unele locuri îl vedem haiducind, apoi acésta o face el mai mult spre a avé ocașie de a-se arăta vítéz, decât pentru a-se îmbogăți. Încă de copil, ori-care Albanes e crescut cu armele în mână, și dela opt ani în sus el și începe a învăța mânuirea armelor de foc, și mai ales a ochi. Încă de mic el esto deprins a fi frugal și cutezător a-și mulțămii cu puțin trebuințele, dér a îndrăzni mult.

Minciuna este pedepsită la copii, de óre-ce tot Albanesul trebuie să fiă un om de onóre. El trebuie să scie a respecta amicia și ospitalitatea și a nu rupe cuvântul de credință. Trădarea și lașitatea sunt considerate de Albanes, ca pécatele cele mai josnice. După ce un copil ajunge adolescent, séu tiner, este consacrat de părinți și de rude ca bărbat voinic și demn de a purta și mânuia arma în luptă. Cu acésta ocașă, tinerul primit între bărbați jură solemn, că își va ține cuvântul până la mórte, că nu se va da îndérét nicădată, că se va lupta statornic pentru ai séi și că va résbuna ori-ce insultă adusă familiei lui séu chiar satului. Acésta datină se păstréză mai mult printre Malisorii, adecă printre țeranii Albanesii dela munte, și printre Mirdiții, trib aprópe independent, care își are principele séu numit Prenc Bib-Doda, aflător în Constantinopol. La consacrarea de bărbat voinic a tinerului Albanes se amestecă și unele datine de natură religioasă; ér câte-odată hogea, ori preotul ortodox séu catolic, după cum candidatul de bărbat e musulman, ortodox séu catolic, ține un cuvânt prin care îndemná pe tineri la vitejie și arată, că Dumneșeu a făcut pe om pentru-ca să se lupte, pentru-ca să apere onóra sa și pe a celor slabi, pentru ca să-și ție cuvântul dat și pentru-ca să respecte amicia și ospitalitatea.

Preotul ca și hogea are foarte mare putere în sat, nu dór pentru-că Albanesul ar fi religios, ci pentru-că el respectă pe ómenii cuminti și înțelepți și pentru că este foarte pornit a primi consilii. Nu e mai puțin adevérat, că omului pus în capul unei comunități, ori cât de mintos ar fi el, i-se cere să fiă și bărbat voinic. De aceea când trebuința cere, hogea și preotul iau armele și luptă alături cu poporul, și nu se mai întrebă atunci de ortodox, de catolic ori de musulman, ci fiă-care se scie pe sineși de Albanes și doresce să móră ca Albanes. Sunt la poporul acésta, cu adevérat vrednic de a fi cunoscut, atâtea lucruri de desaprobat, dér și foarte multe de admirat. Harnic la muncă nu prea este Albanesul, însă când va ajunge și el mai instruit, va fi neîndoios și harnic, căci nicăd nu se póte dice cum că ar uri munca, ci numai dorul de a face vitejii îl opresce încă de a se uita la viața practică

Sé vă învăț a trăi bine!
Ér domnii, că trâmurau,
Și din gură așa-mi grăiau:
— Se mergi, Pinte, sănétos,
Ca un trandafir frumos,
Că ni-s caii învățați
Și la fugă nededați!

VII.

O altă baladă despre Pinte vi-tézul, aflată în Sâncel lângă Blașiul, e următoarea:

Pinte și soru-sa.

În cetate în Băiță
Suntu-mi doi robi în temniță:
Unu-i Pinte hotomanul,
Altu e Stan Ungureanul.
De mâncare cin' le cară?
Da soru-sa Anghilina
Le cară prânțul și cina,
Pinte din gură grăia:
— Soră, sorióra mea!
Spune-mi visul, ce-ai visat?
— D'am visat frate, visat:
Dóue pânze d'albe lungi,
La capétul pânzelor
Stau două turme de oi,

Și la capétul din jos
Doi corbi stau și croncănesc.
— Soră, sorióra mea!
Adevérat
Ce-ai visat,
C'ale două pânze lungi
Mi-or fi calea pân' la furci;
Ale două turme d' oi
Va fi lumea după noi;
Corbii, carii croncănia,
Domnii, cari ne sfátuia...
Bate vântul, ierba creșce,
Ieși, soră, de mă primesce
Și-mi fă haina trupului
În portuțul codrului,
Și-mi croesce o mintie
Ca frunța verde din vie.
Și-mi croesce-un comănac
Ca frunța verde de fag.
S'aud ape ciuruind,
Păserelele căutând;
Care-o fi paséra mea
Sé s'alégă singurea
Și sé-mi scriu o cărticea,
Cărticeua cu cernele
Că eu port haine cu jele
Și stau cu capu 'n zăbrele,
Pare c'am făcut tot rele

Dinaintea maicei mele!...

VIII.

În fine, în Tătărlaua, nu de-parte de Blașiul, aflaiu următoarea ba-ladă despre:

Drăguța Pintii.

Strigă Pinte dîntre lunci,
Dîntre lunci, din văi adénci,
Nime 'n lume n'auđia
Numai singur maică-sa:
— Ce-mi strigi, Pinteo, ce-mi strigi
[dragă
Ori opineuța ți-ai rupt,
Ori boii ți-ai pierdut,
Ori merindea ți-ai gátat,
Pinteo, ce ți-s'a 'ntémplat?
Ér Pinte din graiu grăia:
— Maică, măiculéna mea,
Nici opinea nu mi-am rupt,
Nici merindea n'am sfișit,
Ci-am simțit și-am adormit
Sub un pom mare 'nflorit,
Pomul mi-s'a scuturat,
Florile m'o 'mpresurat,
Ș'un șerpe mare bălaur,
Maică, cu capul de aur,
S'o băgat, când durmiam eu,

S'o băgat în sinul meu;
Cu códa mijlocu-mi fränge,
Cu gura inima-mi suge!
'Nvélue-ți mâna 'n chindeu,
Și ți-o bagă 'n sinul meu
Și scóte șerpe bălaur,
Maică, cu capul de aur!
Maica din gură grăia:
— Decát, Pinteo, făr' o mână,
Mai bin' Pinteo, fără tine;
Dér du-te la tatăl têu,
Dór de-o fi el mai milos!
— Étä, tată, drăguț tată,
'Nvélue-ți mâna 'n chindeu
Și ți-o bagă 'n sinul meu,
Și scóte șerpe bălaur
Tată, cu capul de aur,
Cu gura inima-mi suge
Cu códa mijlocu mi fränge!
Tăică-séu din graiu grăia:
— Decát, Pinteo, făr' o mână,
Mai bin', Pinteo, fără tine,
Dér du-te la soru-ta,
Dór de-o fi ea mai milósă!
— Soră, soră, draga mea,
'Nvélue-ți mâna 'n chindeu
Și ți o bagă 'n sinul meu,
Și scóte șerpe bălaur,

și de a-o înțelege, așa cum se cere să fiă ea înțelesă în timpurile noastre. (Albina)

Din popor.

Dreptatea lui Dumnezeu.

La început, când a făcut Dumnezeu pe oameni, i-a făcut pe toți de-o potrivă: nu erau nici unii mai înțelepți ca alții și erau nici unii mai săraci ca alții. Fia-care muncea, ca să-și agonisească pâinea cea de toate zilele și nu căutau să se înșele unii pe alții.

Dér oamenii nu erau mulțamiți cu această rânduială, ci se rugară de Dumnezeu, să-i facă pe toți bogați, ca să nu mai muncască atâta. Și Dumnezeu îi ascultă. În scurt timp toți oamenii erau boeri.

Ei, dér acum alt necaz: nu era adecă cine să lucreze pământul, căci fiind toți boeri, nu voiau să muncască. Așa-déră era mai rău ca mai înainte.

Omenii se rugară atunci de Dumnezeu, să facă cum va sci mai bine.

— Bine, dișe Dumnezeu, bogați nu vă place, săraci erași nu; stați, stați, că știu eu ce să vă fac!

Și Dumnezeu făcu așa, ca să fiă în lume și săraci și bogați, și înțelepți și proști, ca astfel să se ajute unii pe alții, căci, decă nu, ar fi fost rău. De-ar fi fost toți bogați, n'ar mai fi înaintat nici-odată!

Sfântul Petru și lupul.

Având oi foarte multe, sfântul Petru își făcu o stână și lângă stână o strungă, împletită numai și numai din viorele și alte flori frumoase.

În strunga asta își închidea el oile, când se ducea la Dumnezeu, ca să-l întrebe câte ceva.

Odată sf. Petru merse erași la Dumnezeu, cine scie cu ce trebă, și ședă cam mult.

Oile, flămânzind, rôseră strunga și merșeră singure la pășune, unde întâlnindu-le lupul, trânti vre-o 99 dintre ele.

Chiar când voia să mai trântescă una, sosi Sf. Petru și vedând, câte oi i-a omorât lupul, se necăji foc și-l blăstema așa: „Îndată ce vei mai omori o oie, se crăpi; ér fiindcă mi-ai omorât oile cele mai frumoase, să fi vecinic gonit de câni“.

De atunci lupul, îndată ce trântesc 100 de oi, crăpă. Dér nu prea pôte el trânti atâtea, căci câni îl gonesc de pretutindenea.

Ursu.

Soro, cu capul de aur,
Cu gura inima-mi suge,
Cu coda mijlocu-mi frange!
— Decât, frate, făr' o mână,
Mai bin' frate făr' de tine;
Dér du te la mândra ta,
Care te iubesc cu ea!
— Mândră, mândrulăna mea,
'Nvăluie-ți mâna 'n chindeu
Și ț-o bagă 'n sinul meu,
Și scoțe șerpe bălaur,
Mândro, cu capul de aur;
Cu gura inima-mi suge,
Cu coda mijlocu-mi frange!...
Nici vorba nu o-a gătat,
Mâna 'n sin și-o-a băgat
Și a scos un brău de aur,
Lung și greu ca un bălaur.
— Mândră, mândrulăna mea,
Încege-l Dumineca,
În ciudă la soru-mea
Și-l încege 'n sârbători,
Tot în ciudă la nămur!

Din cele aduse până aci din viața lui Pinteaua vedem, că el aievea a fost un bărbat voinic, vitez, născut a fi liber și cu durere de inimă cătră cei necăjiți și cu ură neimpăcată

Din gură în gură.

Proverbe, dicționari, povătuiri, asemănări, idiomisme și gâcituri despre gură.

Adunate și esplicate

de I. Dariu.

(Urmare).

Gură are să vorbească
Și cap n'are să gândescă. Adecă:
Vorbesce necugetat
Și răspunde ne'trebat.

Numai țerina
Ii astupă gura. Adecă:
Numai mărtea pôte să-l oprască
Cu gura rău să nu mai vorbească.

Nu tace-o gură artagă,
Nu tace o lume întregă. Său:
Când nu tace unu,
Nu tac nici cei mulți. Adecă:
E destul unu să 'necpă
Si mulți alții să-l pricépă,
C'apoi toți, când se pornesc,
Nu scii unde se opresc.

Are punga mare,
Déră gură n'are. Adecă:
Sgârçitul mulți-mulți bani are;
Pentru altul nimic n'are.

S'a supărat peste măsură,
Că i-a luat țifa din gură. Adecă:
Avea veniturî frumusele
Și nu muncisc el pe ele,
Și tare rău i-a cădut
Când pe toate le-a perdut.

Gura indulcesce,
Gura amăresce. Adecă:
Tot-déuna vorba bună
Inima ta ț-o răsbură;
Vorbă rea cine-ți grăiesce
Inima ț-o amăresce.

Laudă-te gură,
Că pumnii-ți cură. Său:
Laudă-te gură,
Că uite pumnu! Adecă:
Când te laudă, fătul meu,
Altu-ți ia 'n nume de rău;
Ba decă nu te păzesci
Și mai rău poți s'o pățesci.
Din gură „du-te la nevoi“,
Din inimă „vino 'napoi!“ Adecă:
El din gură una țî vorbesce
Și din inimă alta poftesc.

cătră asupritori. Din care causă întreg poporul român, atât din Maramureș și părțile ungurene, cât și din Ardeal, Bucovina și Moldova, păstrază cu scumpătate numele lui în deosebite legende și balade.
Multe legende și balade referitoare la Pinteaua s'or mai fi aflând resfirate prin poporul nostru din Dacia Traiană, căci dóră nu înzadar cântă poetul:

Acésta-i țera basmelor,
Ce 'ngân' a noastră minte
Prin frémétul fantasmelor.
Din timpî de mai 'nainte.

Multe s'or fi aflând resfirate și de acelea, care se referesc la alți eroi legendari de ai noștri. Tôte, tôte, de pe tot locul, ar trebui adunate, ca să nu se piérdă, cum se pierdură cele 6 cărți Sibilice din 9, ce oferise muerea cumană regelui Romei și căruia 'i se făcu prea fabulos prețul lor, dér la urmă pentru ultimele 3 oferi prețul a tôte 9.

(Fine.)

Din gura omului bun
Vorbe rele nu pot eși. Adecă:

Nu pot eși, că n'au de unde
Și nici n'are ce ascunde.

Omului cu 'nvătătură
I-i curge miere din gură. Adecă:
Când vorbesce
Te sfînșesc
Și inima
'Ți-o 'ndulcesce.

Mai încet cu gura
Și mai iute din mâni. Adecă:
Vorbiți mai puțin,
Lucrați mai iuticel.

Femeia are multe gurî
Și cere mult. Adecă:
Bărbatul neînsurat
E jumătate bărbat,
Decă însă se însoră,
Se încroznie cu-o móră;
Cere măciniș mereu:
De nu-i dai, îți umbă rău.

Gura omului vorbesce multe,
Când e ziua lungă. Adecă:
Omul cât trăesce,
Cam multe vorbesce;
Când n'are, ce lucra,
Vorbesce și așa.

(Va urma).

Căendarul săptămânei. IUNIE. are 31 zile. CIREȘAR.

Table with 3 columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Rows include Dum, Lun, Mar, Mer, Joi, Vin, Săm.

Bursa de mărfuri din Budapesta. din 15 Iunie n. 1898.

Table with 3 columns: Sămînța, Qualitate per Hect., Prețul per 100 chilogr. Rows include Grân Bănățenesc, Grân dela Tisa, etc.

Table with 4 columns: Sămînțe vechi ori nouă, soiul, Qualitate per Hect., Prețul per 100 chilogr. Rows include Săcară, Orz, etc.

Table with 4 columns: Produsediv., soiul, Cursul, dela, până. Rows include Sem. de trif., Olen de rap., etc.

Cursul la bursa din Viena. Din 17 Iunie 1898.

Table with 2 columns: Item, Value. Rows include Renta ung. de aur, Renta de corone ung., etc.

Table with 2 columns: Item, Value. Rows include Oblig. căil. fer. ung. de ost., Bonuri rurale ungare, etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Iunie 1898.

Table with 3 columns: Item, Value, Unit. Rows include Bancnota rom. Cump., Argint român. Cump., etc.

Bursa de București.

din 15 Iunie n. 1898.

Table with 4 columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu banî gata. Rows include Rentă română perpetuă, Oblig. de Stat, Banca Rom. ult. div. fr., etc.

S C O M P T U R I :

Table with 3 columns: Item, Value, Unit. Rows include Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depunerî, etc.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse — Nr. 10, Viena.

Consultațiul cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Medic român în Karlsbad.

Medic universal

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers imp. reg din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa împăratul etc etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvre dela orele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross“. 25.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 14 Iunie de 44,577 capete, la 15 Iunie au intrat 125 capete și au eșit 327 capete rămânând la 16 Iunie un număr de 44,375 capete.

Se notează marfa: ungurescă veche grea dela — cr. până la — cr. marfa ungurescă tinere grea dela 58.1/2 cr. până la 59.— cr. de mijloc dela 57.1/2 cr. până la 58.— cr. ușoră dela 58.1/2 cr. până la 59.— cr.

Cursul losurilor private din 15 Iunie 1898.

	comp.	vînde.
Basilica	6.70	7.10
Credit	200.75	201.75
Clary 40 d. m. c.	65.—	65.50
Navig. pe Dunăre	170.—	176.—
Innsbruck	29.75	30.75
Krakau	27.—	27.75
Laibach	22.—	23.—
Buda	—	—
Palfy	66.—	67.—
Crucea roșie austr.	20.25	20.75
dto ung.	10.50	11.—
dto ital.	12.—	12.—
Rudolf	27.—	27.—
Salm	85.—	85.75
Salzburg	28.25	29.25
St. Genois	79.50	80.50
Stanislaw	50.—	54.—
Triestine 4 1/2 % 100 m. c.	161.—	—
dto 4 % 50	78.—	—
Waldstein	60.—	64.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 %	122.38	123.35

APE MINERALE au sosit
próspecte și se capătă în
tote farmaciile din Brașov cu
prețuri ieftine.

Concurs

Societatea negoțatorilor români de comerț levantin din Brașov, a înființat trei ajutóre de câte 100 fl. pentru trei tineri români, cari vor fi așezați ca învețeai la diferite firme comerciale din Brașov.

Pentru conferirea acestor trei ajutóre se escrie concurs cu termin până la 15 August 1898 st. v.

Concurenții la aceste ajutóre au se-și adreseze la Comitetul societății sus arătate, petițiunile lor, provădute cu documentele următoare:

- a) Atestat de botez, din care să se vadă, că sunt Români din patriă în etate de 14 ani.
- b) Atestat medical, că sunt sănătoși.
- c) Atestat despre moralitatea lor și a părinților lor.
- d) Atestat, că au absolvat o școală primară și două clase gimnasionale, reale seu civile.

Cei cari vor avé o pregătire și mai bună școlară și vor dovedi și purtare morală bună, vor fi preferați.

Regulamentul despre condițiunile speciale, cărora au să se supună concurenții, se pôte ceti în cancelaria subscrisului comitet.

Brașov, 18 (30) Maiu 1898.

COMITETUL SOCIETĂȚII
negoțatorilor români de comerț
levantin.

272.3-3

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisiei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scăđemēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi istr. „Gazeta Trans.”

AVIS!

Am onórea a atrage atențiunea On. public asupra
STABILIMENTULUI
de spălat și curățit
care l'am mărit cu lucrători, cari au făcut praxă în Viena.

Obiectele ce mi se dau spre curățire, le spăl după metoda casnică, nu cu perii.

Recomand și curățirea pe cale chimică, precum și scrobitul de perdele.

Rugându-me de o cercetare număróse, sunt cu totă stima:

1-3.280. **S. Grün,**
Brașov, Strada nouă de sus Nr. 23.

„ARIEȘANA“
Institut de credit și economii, societate pe acții,
Inființată de 11 ani.

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. **Primesce depunerii** spre fructificare, atât dela particulari, cât și dela corporatiunii cu 6%, deca banii depuși nu se scot în timp de un an, seu în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depunerii. Pentru depunerile făcute în timp mai scurt seu nedeterminat încă să dau 6%, der darea erarială are să o solvécă deponetul.
2. Depunerii până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai mari sunt de a se insinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela 100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițēnd starea cassei, depunerile se rēsplătesc îndată și fără abdicere. Depunerii și ridicării se pot face și prin postă și se resolvă cu reintórcerea ei.
3. **Acórdă credit** pe lângă cambii și obligatiunii cu caventi.
4. **Dă împrumuturi** pe lângă siguranță hipotecară și pe efecte.
5. **Acórdă credite fixe** pe lângă inabulare pe reaitați și case.
6. **Și cumpără** spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas de lipsă le pôte lombarda.

Turda, in 21 Aprilie 1898. 236,7-10.

In numele direcțiunei:
Iuliu Bardosy, președinte. **Ioan Mesaros**, v-președinte.

KAMGARN NEGRU.

Costume pentru bărbați
din lână curată, cu garanție, asortiment bogat, executare cu gust, cu prețurile fabricii recomandă

ADOLF F. MAZANEK
deposit principal al fabricii de postav din Timiș.
7-20 **Strada Hirscher Nr. 20.**
La cerere se trimite mostre gratis și franco.

Peruvien și Doscin. **Haveloks dela 10 fl. in sus.**

— Prețuri ieftine ale fabricii. —

RESTAURAȚIA
din Grădina reuniunii de industrie
(Geverbeverein).

Am onórea a aduce la cunoștința On. public, că **am deschis**
Restaurația din Grădină (Geverbeverein).

Imi voi da totă silința a mulțumi pe on. óspeți cu mâncări bune și gustóse. **Dau cost și afară** din local cu abonament lunar.

La vëndare voi aduce **vinuri naturale din Ardeal**, vinuri Dessort, asemenea și **bere excelentă** „Czell-Brau“ și „bere de Steinbruch“ și alte beuturi recoritóre. Stă la dispoziție Grădina Reuniunii și societăților pentru produțiunii și petreceri. Salonul cel mare se pôte folosi pentru petreceri de societăți mai mari.

Rugându-mē de o cercetare cât mai numărósă, sunt cu distinsă stimă:

LUDWIG TREPCHES,
arēndașul restaurației.

3-3,277
Intrarea este pe bulevardul Rudolf, lângă villa Schuller și prin Strada Porții Nr. 65.

Numai pe ómenii tineri

ii intereséză a scii, că **Injecția Orientală** a Dr. BOITON din Paris după întrebuintarea de câte-va zile lecușce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal** și **Balsam Copaive** devine de prisos, de órece aceste mijlóce strică stomacul și nu vindecă bóla.

Prețul unei sticle BOITON Injecția 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria:
Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,
V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).

Se află în farmaciile mai mari. *Depou principal* la farmacia Carl Schuster in Brașov.

Adresa pentru comande cu posta:
Farmacia ZOLTAN Budapesta.

44-60

Tipografia de typuri veritabile de caucine in toate limbile și totă mărimea precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct dela fabricantul **J. LEWIN**, fabrica de stampiglii și typuri **Wien, Adlergasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179.**

Practice pentru cadourii ocașionale și de sērbători

O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și vāpselă (pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite: bilete de visita, adrese, cuverte, circulare etc. se vënd cu

80	Tipuri	fl. 1.20 cr.
130	"	2.— "
190	"	2.50 "
225	"	3.— "
320	"	3.75 "
400	"	4.50 "

In cas de nu convine primesc retour.

— Agenți se caută — Prețuri curente gratis și franco. —